

Mikä on kansallinen kaupunkipuisto ja miten selvitystyötä Helsingissä tehdään

Tilannekatsaus syyskuu 2017

Mikä on kansallinen kaupunkipuisto?

- **MRL:** Kansallinen kaupunkipuisto on maankäyttö- ja rakennuslaissa (132/1999, 9. luku, 68–71 §) määritelty kaupunkiympäristössä sijaitseva arvokkaiden kulttuuri- ja luonnonmaisemien sekä virkistysalueiden laaja kokonaisuus, jonka säilyttämiseen ja hoitamiseen kaupunki on sitoutunut. Kaupunki voi hakea tätä statusta perustamisselvityksen jälkeen.
- **Kansallisen kaupunkipuiston kriteerit – sisältö, kaupunkikeskeisyys, laajuus ja eheys ja ekologisuus ja jatkuvuus**
- **Ympäristöministeriö:** Kansallisten kaupunkipuistojen tavoitteena on säilyttää suomalaista kaupunkiluontoa ja rakennettua kulttuuriympäristöä laajoina, eheinä kokonaisuuksina. Samalla tuetaan kestävästä kaupunkisuunnittelusta ja rakentamisesta.
- **Kaupunkien verkosto:** Kansallinen kaupunkipuisto on nykyisin kahdeksassa Suomen kaupungissa. Niiden perustamisella vaalitaan alueiden historiallisia ominaispiirteitä, kulttuuri- tai luonnonmaiseman kauneutta ja alueisiin liittyviä arvoja. Kaupunkipuistoista voi myös olla hyötyä matkailun ja tunnettuuden edistämiseksi.
- **Kaupunkilaiset: yhdessä mietitään millaista tarinaa Helsingistä halutaan kertoa** nykyisille ja tuleville asukkaille sekä vierailijoille. Kansallinen kaupunkipuisto on yksi keino määrittää kaupungin tahtoa niistä arvokkaista paikoista, joita halutaan säilyttää ja kehittää tuleville sukupolville samalla, kun Helsinkiä rakennetaan ja uudistetaan. Osallistuminen oman elinympäristön kehittämiseen ja käyttöön.
Verkkokysely syksyllä 2017
- **Kaupunki ja kaupunkilaiset:** Statuksen hyödyntäminen ja **sitoutuminen** tehtyyn päätökseen ja hoitoon. Kasvualusta uudelle kaupunkikulttuurille ja kaupunkiympäristön ja virkistysalueiden käytön osallistamiselle.
- **Maankäytön suunnitteluprosessi:** Perustuu pitkälti jo tehtyihin kaavoihin. Suunnittelussa huomioidaan myös muut maankäytön tarpeet ja niiden yhteensovittaminen. Prosessissa tulee syntyä ristiriidaton esitys puiston alueeksi ottaen huomioon yleiskaavan tavoitteet.

KANSALLINEN KAUPUNKIPUISTO PERUSTUU KAUPUNGIN TARINAAN

KKP:n KOVA YDIN – SISÄLLÖN TEEMAT

LUONTO- JA MAISEMATYÖPAJAN TEHTÄVÄ: Mitkä ovat ne luonnonalueet, maisemat ja arvot, joiden ympärille Helsingin tarina syntyy?

TARINAN TAUSTALLA KANSALLISEN KAUPUNKIPUISTON KRITEERIT:

- **Sisältö**

- Kansallisen kaupunkipuiston täytyy sisältää
- kaupunkiluonnon monimuotoisuuden säilyttämisen kannalta tärkeitä luonnonalueita
- kansallisen historian tai kaupungin omien kehitysvaiheiden kannalta merkittäviä kulttuuriympäristöjä rakennuksineen
- puistoarkkitehtonisesti tai esteettisesti merkittäviä puistoja ja viheralueita.
- **Kaupunkikeskeisyys**
- Kansallisen kaupunkipuiston täytyy olla osa kaupunkirakennetta eli alkaa ydinkeskustasta tai heti sen läheisyydestä.

- **Laajuus ja eheys**

- Kansallisen kaupunkipuiston täytyy olla
- puisto- ja viherympäristönä riittävän laaja ja häiriötön
- viher- ja sinirakenteeltaan niin yhtenäinen, että kaupunkipuistoa pitkin on mahdollisuus siirtyä kaupunginosasta toiseen.
- **Ekologisuus ja jatkuvuus**
- Ekologiselta kannalta on tärkeää, että alueelle muodostuu lajiston siirtymisen ja vuorovaikutuksen mahdollistavia ekologisia käytäviä
- alue on jatkuva eli liittyy välittömästi ilman selvää rajaa kaupungin ulkopuolisiin luonnonalueisiin tai sitä ympäröivään maaseutuun.

Perustamiselvitys ja vuorovaikutuspilotti aloitettu

- Kaupunginhallitus pani 27.2.2017 (205 §) valtuuston päätöksen täytäntöön ja päätti kehottaa kaupunkisuunnitteluvirastoa, rakennusvirastoa, kaupunginmuseota ja ympäristökeskusta aloittamaan kansallisen kaupunkipuiston perustamiselvityksen laatimisen. Lisäksi perustamiselvitystyöstä tehdään pilottihanke Helsingin uudessa osallisuus- ja vuorovaikutustoimintamallissa.
- Ohjausryhmä
- puheenjohtaja Mikko Aho, toimialajohtaja
- Jäsenet:
- Raimo K. Saarinen, maankäyttöjohtaja
- Esa Nikunen, ympäristöjohtaja
- Tarja Loikkanen-Jormakka, liikuntajohtaja
- Tiina Merisalo, museonjohtaja, Helsingin kaupunginmuseo
- Rikhard Manninen, yleiskaavapäällikkö
- Saila Machere, yksikön päällikkö, kaupunginkanslia
- .
- .
- Ohjausryhmän asettama työryhmä:
- Työryhmän tehtävä on tuottaa tietoa päätöksenteon pohjaksi.
- Puheenjohtaja: Jussi Luomanen, maisemasuunnittelupäällikkö
- Sihteerit: Raisa Kiljunen-Sirola, maisema-arkkitehti
- viestintä ja asukasyhteistyö: Juha-Pekka Turunen, vuorovaikutussuunnittelija
- Kaarina Heikkonen, kaupunkiekologi
- Hannu Airola, projektipäällikkö, kulttuuri ja vapaa-aika
- Maria Jaakkola, yksikön päällikkö
- Heikki Salmikivi, tiimipäällikkö
- Petri Angelvuo, ulkoilupäällikkö
- Sari Saresto Kaupunginmuseo
- Pihla Väänänen, kehityskoordinaattori, elinkeino-osasto
- KPPH!-liikkeen edustajat osallistuvat myös työryhmän kokouksiin
- **NETTISIVUT AVATTU!**
- www.hel.fi/kaupunkipuisto

VERKKOKYSELY AVAUTUU LOKAKUUSSA 2017!

KKP-työn aikataulu

ESISELVITYSVAIHE 2017-2018

2017 esiselvitys

- Kaupunginhallitus: 27.2.2017
- Ohjausryhmä: 10.4.2017, 20.10.2017
- Työn alustava ohjelmointi 4/2017; tarkentuu työn kuluessa
- Työryhmä 24.4.2017 alkaen kuukausittain, KKPH!-liike mukana
- Aloituspamaus: 12.6.2017 yhdessä KKPH!-liikkeen kanssa
- Viestintä- ja vuorovaikutussuunnitelma 8/2017
- Verkkokysely 10/2017. Valmistelutyöpaja 5.9.2017
- Nettisivut 9-10/2017
- Uutiskirjeet 10/2017 alkaen
- Työpajojen valmistelukokoukset, yhteisvalmistelu:
 - 12.9.2017, 9.10.2017, 16.10.2017 17.10.2017 ja 1.12.2017
 - V-työpajan valmistelu sovittava
- **KKP:n sisällön työpajat:**
 - I-työpaja: LUONTO-JA MAISEMA 28.9.2017
 - II-työpaja: HISTORIA JA KULTTUURIYMPÄRISTÖT 26.10.2017
 - III-työpaja: KAUPUNKIKULTTUURI 23.11.2017

Helsinki

2018 esiselvitys jatkuu

- IV-työpaja: SUUNNITTELU JA TARKASTELUALUEET 11.1.2018
- V-työpaja: KKP:n TULEVAISUUS JA VAIKUTUKSET aika sovittava
- Ohjausryhmä: tammikuun loppu 2018, huhtikuun alku 2018
- Mahdollinen tilannekatsaus lautakunnalle helmikuu/2018
- Suunnittelu, esiselvitysraportin ja Helsingin tarinan kokoaminen tammi-huhtikuu 2018
- Käsittelytapa päätettäneen ohjausryhmässä huhtikuussa 2018
- **Esiselvitys ja Helsingin tarina ja vuorovaikutusraportti valmistuvat toukokuussa 2018**
- **ESISELVITYKSEN ASIAKIRJAT JA AINEISTOT**
 - Esiselvitysraportti: Sisällön teemat, mahdollinen tarkastelualue
 - **Helsingin tarina:**
 - Vuorovaikutusraportti:
- Päätös selvitysten jatkamisesta: kesäkuu 2018

2019-2021 perustamisselvitys

- Selvitystyö jatkuu maankäyttötarkasteluilla, mahdollisten puuttuvien kaavojen laatimisella ja selvitysten tarkentamisella ja hoito- ja käyttösuunnitelmalla ja vuorovaikutuksella.
- Kansallinen kaupunkipuisto -hankkeesta tehdään kaupunkistrategian mukaisesti päätös kuluvan valtuustokauden aikana, tekeillä olevan selvityksen valmistuttua.
- **2021---**
 - Mahdollinen hakuvaihe. Hakemuksen laadinta ja nähtävillä olo
 - Ympäristöministeriön hyväksymisprosessi
 - Perustamispäätös ja nähtävilläolo
 - Hoito- ja käyttösuunnitelman hyväksyminen ympäristöministeriössä
 - Kaupunki varautuu toteutukseen hoitoresurssien varaamiseen ja statuksen hyödyntämiseen sekä ottamaan huomioon puistoa koskevat määräykset kaavoituksessa ja toteutuksessa

Kansallisten kaupunkipuistojen verkosto

KAHDEKSAN KAUNISTA KANSALLISTA KAUPUNKIPUISTOJA
- suomalaisten tähtikaupunkien verkosto

